

BIBLIJSKO - MOLITVENE ZAJEDNICE
SVETI PETAR I PAVAO

ODVAJANJE PRVE KRŠĆANSKE ZAJEDNICE OD ŽIDOVSTVA

Iskustvo Uskrsnuloga

Za javnost, sve je završilo onoga časa kad je na Arimatejčev grob navaljen kamen /tj. kada je Isus položen u grob). Sve što se iza toga događalo bilo je na području vjere. Mala zajednica Isusovih učenika bila je unutar tadašnjeg židovstva premala grupica, da bi na vjerskom i društvenom polju mogla nešto značiti. Daleko manja od bilo koje tadašnje grupacije (farizeji, saduceji, zeloti, eseni) i mogla je biti smatrana jedino sektom (Dj 24,5 i 14; 28,22). Ali imala je u sebi jedinstvenu snagu kojom će prodrijeti u čitav svijet: **iskustvo Uskrsnuloga**. Ona ga je susrela, ona za njega svjedoči.

Novi Izrael

Odvajanje poukrsne zajednice od židovstva nije se dogodilo najednom. Ono je prije svega proces, koji je trajao decenijama. Kod toga ne smijemo zaboravljati da su i sami apostoli bili Židovi, dio naroda za kojega su vrednote židovske religioznosti itekako mnogo značile. Tako iz Djela apostolskih vidimo kako zajedno s ostalima idu u hram, plaćaju hramski porez, drže se ispočetka daleko od pogana, ne jedu zabranjena jela i sl. **Ali ta je mlada zajednica svjesna da je ona novi Izrael, da se upravo po njoj nastavlja narod Božji.**

Krštenje

Pored sve povezanosti sa židovstvom, prva Crkva ima i svoju specifičnu pojavnost, koja ju odvaja od staroga Izraela. Prvo, **tu je krštenje!** Od samog početka krštenje je bilo znak vjere i obraćenja, prihvaćanja Isusa za Krista i Gospodina. Po njemu krštenik dolazi u dodir s Kristom i njegovim otkupiteljskim djelom. Krštenje je ulazak u Crkvu. Ono postaje znak pripadnosti novoj zajednici, i kao takvo potpuno istiskuje židovsko obrezanje. **U prvom smo razmišljanju spomenuli da je po obrezanju čovjek postajao pripadnik naroda Božjega – Izraela. A sada je znak te pripadnosti – krštenje.**

Kućni sastanci

Druga specifičnost pouskrsne zajednice jest: **sastanci po kućama**. Apostoli su vrlo brzo izopćeni iz sinagoga, koje su sabiralište Židova svake subote. **Židovi su imali jedan hram i to onaj u Jeruzalemu. Po svim drugim gradovima i selima postojale su sinagoge.** Posebna je važnost tih sinagoga u doba židovskih sužanjstava (asirskog i babilonskog), ali i u vrijeme razrušenog hrama. Sinagoge su tako sačuvale židovsku vjersku i nacionalnu svijest.

Tako od 6 st. pr. Kr. sinagoga redovito prati židovstvo. Posljedica izopćavanja kršćana iz sinagoga su ona sastanci po kućama. Tu se održavao i jedan dio sinagogalnog „programa“, u službi riječi (tu je začetak kasnije službe Riječi u sv. Misi). Zajednica je čitala starozavjetne tekstove, ali drukčije nego se je to radilo u sinagogi. **Sinagoga je čekala ispunjenje, a mlada je Crkva to ispunjenje već vidjela i prepoznala u Isusu Kristu. Tu su se pjevali psalmi, apostoli naučavali i poticali na Isusove riječi.**

Lomljenje kruha

Treća specifičnost prve zajednice jest **slavljenje Euharistije**. Zajednica od samog početka slavi Isusovu zadnju večeru jer je on to želio („Činite to meni na spomen“). Donoseći kruh i vino, lomeći kruh – proživljavaju spasiteljski prolaz Božji (Pashu) u Isus Kristu, u kojemu je Bog na jedinstven i konačan način spasiteljski prošao ovim svijetom. Blagujući Euharistiju svjesni su da imaju dio na Isusovom životu, na njegovoj muci, smrti i uskrsnuću, da se njegovo otkupljenje i na njima događa. Slaveći Euharistiju proživljavaju i svoje vlastito zajedništvo koje upravo u Euharistiji ima svoj izvor i k njoj vodi. Na tim euharistijskim sastancima zajednica čeka Gospodina. Zove ga i zaziva njegov ponovni dolazak: Marana tha.

Vodstvo Crkve

Četvrta specifičnost nove zajednice koja je zaživjela unutar starog Izraela jest – **vodstvo Crkve**. Zajednica nema Velikog svećenika, jer je sam Isus Krist njezin veliki svećenik. Nema ni svojeg gospodara, jer je sam Isus jedini Kyrios (Gospodin) zajednice. Ona poznaje samo služenje – diakoniju. Trajno imajući pred očima događaj zadnje večere, kad je Isus – Gospodin i Učitelj – njima oprao nove – **vodstvo Crkve je u znaku služenja, jer su oni svi međusobno braća** (Mt 23,8). U tom smislu Crkva ima Dvanaesticu (koji predstavljaju 12 plemena Izraelovih – novi narod Božji). Među dvanaesticom posebno mjesto zauzima Petar. On je sabiratelj cijele Crkve. Nakon njegova odlaska iz Jeruzalema, **Jakov sabire jeruzalemsku zajednicu**. Tu je zbor starješina, a i Sedmorica, poslužitelji prve zajednice.

Sveti Jakov Stariji, apostol

25. srpanj

Sveti Jakove,

**prvi mučeniče među apostolima,
izmoli svima nama
odvažnost, hrabrost i snagu,
da poput tebe
idemo sve dalje i dalje
naviještati evanđelje
i svjedočiti svoju vjeru.**

Dan Gospodinov

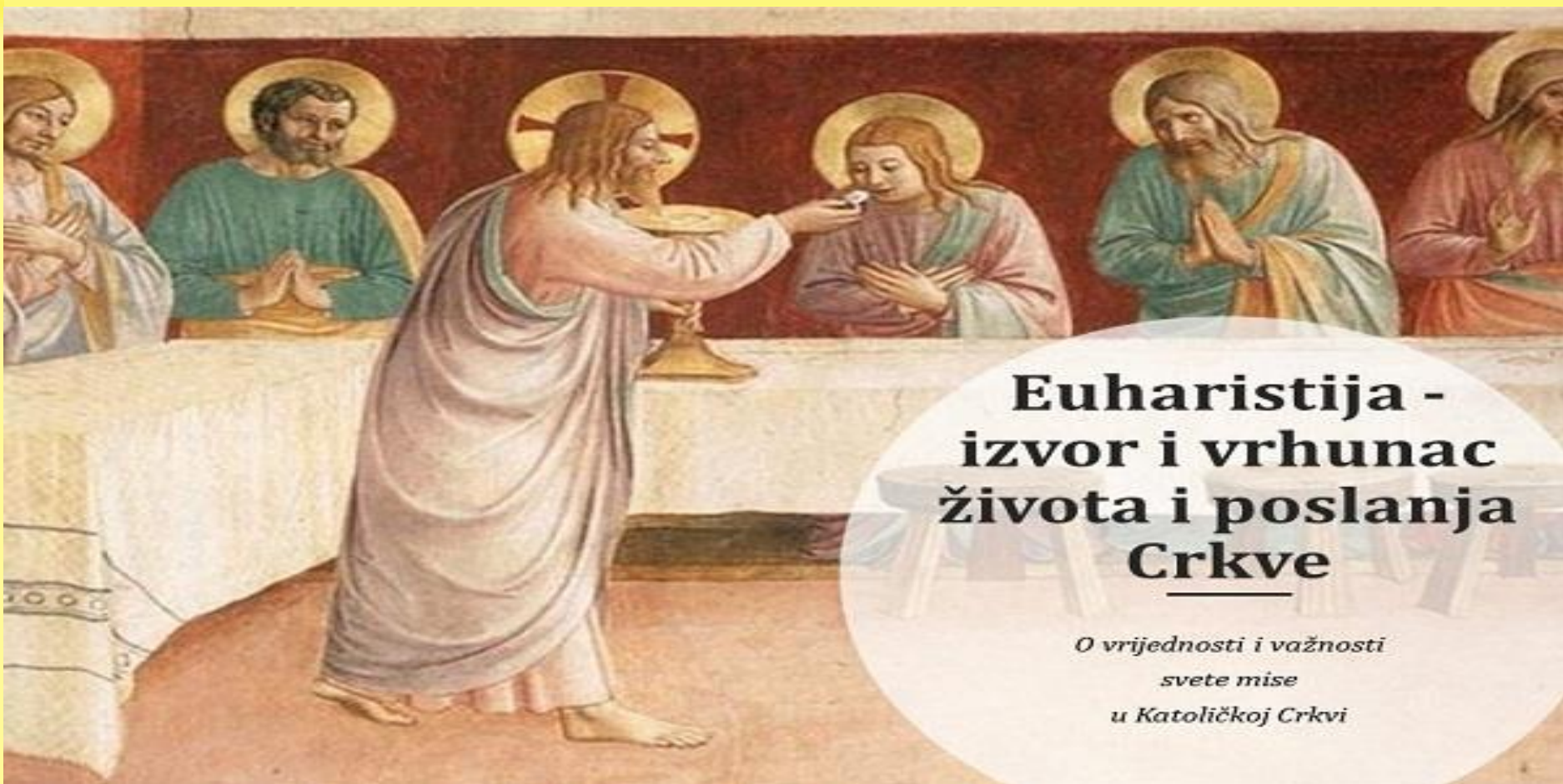
Peti moment, koji također odvaja prvu zajednicu od židovstva jest slavljenje **Dana Gospodnjeg**. To je prvi dan u tjednu, dan kada je Isus uskrsnuo od mrtvih i očitovao se svojimima. Kako znamo, Židovi su svetkovali subotu – šabat (počinak), a u Isusovo vrijeme to je čak bilo vrlo komplicirano. Subota je bila „ograđena mnoštvom propisa (stotina, koliko koraka se smije učiniti, koliko težinu nositi, koje poslove raditi...). Evanđelja nam svjedoče da apostoli već za Isusovog života osjećaju određenu „oslobođenost“ ukočenosti subote, da je čovjek veći od subotu (Mk 2,23-27; 3,1-6).

Događaj Isusovog uskrsnuća toliko je prisutan u doživljaju zajednice da prvi dan u tjednu postaje povlašten dan njihovog sabiranja, prepoznavanja, slavljenja Euharistije, susreta s Njim.

O tome svjedoči i Ivanovo evanđelje (20 pog.) koje već donosi taj ritam sastanka zajednice prvog dana u tjednu prepoznavajući u njemu susret s Uskrsnulim.

Svi ti momenti koje smo nabrojili pokazuju da pouskrsna zajednica Isusovih učenika premda jako vezana tradicijom za stari Izrael, već od samog početka živi unutar tog starog Izraela kao novo tijelo sa svojim vlastitim specifičnostima koje bitno njih odvaja od židovstva.

Euharistija - izvor i vrhunac života i poslanja Crkve

*O vrijednosti i važnosti
svete mise
u Katoličkoj Crkvi*

Otvaranje Crkve poganima

Ali definitivno odvajanje pospješila su dva velika događaja: **ulaska pogana u Crkvu i razorenje Hrama i Jeruzalema**. Zajednica u početku očekuje obraćenje cijelog naroda. Njezino je naviještanje usmjereno k obraćenju Izraela. I premda ima od Isusa zapovijed da ide po čitavom svijetu, ona u samom početku naviješta Isusa Krista isključivo Židovima. No napokon uviđa da se to obraćenje neće dogoditi. To, kao i stjecaj drugih okolnosti kao što su progoni, život među helenističkim svijetom čini da se prva Crkva otvara poganima. Nije to išlo lako.

Temeljni problem na kojem se zapodijevaju velike i žučne rasprave i među apostolima, jest da li oni koji ulaze u Crkvu moraju najprije prihvatiti Židovstvo. Tim se pitanjem bavi i apostolski sabor u Jeruzalemu 50. god. o kojem imamo i prvi dokument (Dj 15,22-29). Tu je odlučeno da se u kršćanstvo ne ulazi kroz židovstvo, već isključivo kroz Isusa po vjeri da je on Krist i Gospodin. Kršćani koji dolaze iz poganstva ne moraju vršiti Mojsijev zakon, ne moraju se obrezati. Na tom saboru govore Pavao, Barnaba, Petar, Jakov i dr. Taj je sabor za Crkvu značio veliki pomak: ona je zakoračila u svijet, među narode ovoga svijeta koji nisu bili Židovi.

Razorenje hrama

Događaj koji je dokrajčio proces odvajanja prve zajednice od židovstva bilo je **razorenje Jeruzalema i Hrama**. Suzbijajući ustanak Židova rimski vojskovođa Tito 70 godine ulazi sa svojim četama u Jeruzalem, razara ga, a stradava i Hram. Od hrama danas postoji još samo zapadni zid, poznat kao „**zid plača**“ kod kojeg Židovi i danas mole proživljavajući svoju religioznu prošlost i moleći Jahvu za novu budućnost. Razorenjem Jeruzalema i Hrama prestaje postojati religiozni i etnički centar židovstva. Tisuće i tisuće Židova odvedeno je u ropstvo, prognano, raspršeno po čitavom svijetu, da bi tek 1948.g. odlukom Ujedinjenih naroda Izrael bio politički obnovljen.

Tako od Crkve Židova nastaje najprije Crkva Židova i pogana, da bi na kraju postala Crkva pogana i sabrala u sebi čitav svijet.

